

Column

Richard Mastwijk

Een abc'tje?

U kent de term vast die gebruikt wordt als iets heel makkelijk is: een abc'tje. Helaas is niet alles zoals het lijkt. Zo is er nu het wetsvoorstel dat een uitweg moet bieden voor de al jaren voortdurende impasse van de Wet deregulering beoordeling arbeidsrelatie (DBA). Met veel geduld en de nodige sterke kopjes espresso heb ik me door dit wetsvoorstel 'Verduidelijking beoordeling arbeidsrelaties en rechtsvermoeden' geworsteld. Een lijvig stuk van meer dan honderd pagina's, met talloze herhalingen, moeilijk geformuleerde zinnen en vaag taalgebruik. Onder vakgenoten gaat dit wetsvoorstel al rond onder de term 'een abc'tje'. Deze metafoor heeft het wetsvoorstel te danken aan de toetsingscriteria voor het al dan niet vaststellen van een arbeidsovereenkomst. Daarbij staat de A voor het werken binnen een gezagsverhouding, de B voor de inbedding van de werkzaamheden binnen de organisatie en de C voor het werken voor eigen rekening en risico. In geval van een status quo, een gelijkspel tussen de som van $A + B -/- C = 0$, dan is er ook nog een C+. Als de opdrachtnemer al een onderneming heeft naast deze arbeidsrelatie, dan geeft de C+ de doorslag. Een soort voordeel van de twijfel dus. Voor de mathematisch ingestelde lezer lijkt deze formule een eenvoudig op te lossen vergelijking, maar helaas is de arbeidsrechtelijke en fiscale duiding van het geheel wat minder eenvoudig. Naar mijn stellige overtuiging geven de goedbedoelde criteria niet de voor de praktijk zo wenselijke zekerheid en gaan we terug naar het pre-VAR (verklaring arbeidsrelatie) tijdperk. Omdat de zekerheid voor de opdrachtgever niet meer op voorhand aanwezig is, zal deze het risico op naheffingen van loonheffing en premies werknemersverzekeringen niet willen lopen, en dus gaan inhouden bij de opdracht- of werknemer. Dit terwijl de VAR in 2002 juist een einde moest maken aan deze voor de praktijk verstikkende onzekerheid.

Deze ellende is alleen maar te danken aan de misstanden die zich de laatste jaren hebben voorgedaan aan de onderkant van de arbeidsmarkt. De Uberchauffeurs en de Deliveroo-bezorgers waartegen in de praktijk niet adequaat is opgetreden. Dat gaf ook verpleegkundigen en verzorgenden en zelfs tandartsassistenten en preventie-assistenten de mogelijkheid zich te gaan verhuren als zzp'er. Met als gevolg minder mensen die diensten draaien en tegen een hogere kostprijs. Om de fiscale voordelen voor de zzp'ers minder aantrekkelijk te maken worden allerlei faciliteiten versneld afgebouwd. Daarbij stelt men zich kennelijk niet de vraag of het oorspronkelijke doel van die faciliteiten is komen te vervallen. Als die vraag wel gesteld zou worden, dan was het antwoord: NEE. Deze doelen bestaan nog steeds, maar komen te vervallen om het aantal oneigenlijke zzp-ondernemers terug te dringen. Het is mij wel duidelijk dat het voor onze overheid geen abc'tje is om door middel van goede handhaving misstanden aan te pakken. ■

Richard Mastwijk

Consultant en partner bij van helder